

INSTRUCCIÓ 2/20

DECRET DE L'EXCM. SR. FISCAL SUPERIOR DE CATALUNYA

En el document anomenat "Proposta de 60 mesures per al pla de desescalada a l'Administració de justícia després de la pandèmia del coronavirus COVID-19", elaborat per la Secretaria Tècnica de la Fiscalia General de l'Estat, es fa una menció expressa, dins l'apartat d'objectius generals", a l'*"agilitació processal, a través de l'harmonització de l'eficàcia procedimental, l'optimització dels recursos personals i la tutela judicial efectiva sense minva de drets, que garanteixi un procés sense dilacions indegudes"*. De la mateixa manera es destaca com a objectiu concret en l'àmbit penal el *"foment de les conformitats en els diferents estadis processals"*.

Així, entre les mesures organitzatives que no necessiten una modificació legislativa prèvia es fa referència (mesures 12a i 13a) a les relatives a la conveniència de potenciar i desenvolupar una utilització activa del Protocol *"d'actuació per a judicis de conformitat subscripta en data 1 d'abril de 2009 entre la Fiscalia General de l'Estat i el Consell General de l'Advocacia"* en totes les fiscalies territorials, de conformitat amb el que estableix la Instrucció FGE 2/2009, de 22 de juny, així com la subscripció i desenvolupament de protocols entre les diferents fiscalies i els col·legis d'advocats corresponents, i també la d'establir els mecanismes corresponents de cooperació institucional amb els òrgans judicials per a l'assenyalament coordinat de possibles conformitats.

No escapa a ningú que, en aquests moments i a la vista de la situació generada per la crisi sanitària actual, cal emfatitzar en l'aplicació d'aquell protocol per tal de reforçar-lo i promoure'n la utilització per intentar agilitzar l'acumulació d'assenyalaments penals que s'ha produït arran de l'estat d'alarma.

En la represa de l'activitat jurisdiccional recobra rellevància la conformitat prèvia al judici oral. És un instrument imprescindible, tant pels seus avantatges intrínsecs (evitar a l'oficina judicial la tasca de citacions, evitar trasllats de víctimes, testimonis i membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat), com el seu avantatge extrínsec, afavorir l'agilitació d'assenyalaments davant l'Audiència Provincial i els jutjats penals.

Tots els operadors jurídics que intervenen en el procés penal haurien de fomentar l'institut de la conformitat. Això no els beneficia únicament a ells, sinó també els justiciables i les víctimes del delicte o perjudicats, així com, en general, tots els particulars que han de comparèixer a l'acte del plenari; tot això, a la vista de la situació actual originada per la pandèmia de la COVID 19, que recomana evitar desplaçaments innecessaris així com aglomeracions de persones en qualsevol àmbit.

Per tot això, **DISPOSO** el següent:

1r.- Recordo als fiscals en cap provincials i d'àrea que no hagin disposat la creació d'un "servei de conformitats" la necessitat de crear-lo i posar-lo en funcionament sense demora i adscriure-hi un o diversos fiscals de la seva plantilla.

Igualment, han de designar per a aquesta funció un/a fiscal de la plantilla que compti ja amb certa experiència professional i estigui familiaritzat/ada amb el tracte amb altres professionals. No cal oblidar que, d'acord amb el que disposa la Instrucció 2/2009, ha d'atendre a una missió triple: "1.- Comunicar-se directament amb el responsable o responsables del col·legi o col·legis d'advocats; 2.- Assegurar la comunicació immediata entre el fiscal i l'advocat que hagin de negociar la conformitat i vetllar perquè la seva gestió sigui efectiva, i 3.- Si s'escau, assumir per si les actuacions que condueixin a aquesta conformitat."

Com que es pretén donar un impuls decisiu en la cerca de solucions consensuades en l'àmbit de la justícia penal, els fiscals en cap han de procurar que els fiscals designats disposin d'un cert grau de disponibilitat per desenvolupar la seva funció, per a la qual cosa han de promoure una redistribució de la feina a les seves fiscalies respectives, de manera que els fiscals designats per coordinar les conformitats no es vegin impossibilitats, a causa de la sobrecàrrega de feina, per desenvolupar la seva funció de manera satisfactòria.

Els fiscals en cap d'aquelles fiscalies en què encara no es trobi implantat el servei de conformitats corresponent han de remetre a aquesta Fiscalia Superior, com més aviat millor, el decret de creació del servei i la identitat del fiscal o fiscals designats per atendre'l.

2n.- Tant a les fiscalies en què ja compten amb fiscals encarregats i, a mesura que s'implantin els diferents serveis de conformitats, en aquelles que encara no en disposin, els fiscals en cap respectius han d'adoptar els mecanismes necessaris que permetin agilitzar al màxim els canals de comunicació amb els col·legis d'advocats respectius. En aquest sentit, han de comunicar-los la implantació del servei, així com les adreces de correu electrònic que possibilitin l'accés ràpid i la interactuació amb els membres del Ministeri fiscal, i això independentment de la major o menor proximitat de la data d'assenyalament del judici oral.

Tenint en compte la situació actual de restricció de desplaçaments, els fiscals adscrits al servei de conformitats han d'instar, a través dels seus canals respectius, que s'implantin, en els seus equips, les aplicacions informàtiques (del tipus Teams, Hangouts o similar) que permetin entrevistar-se telemàticament amb els lletrats dels procediments respectius.

3r.- D'altra banda hem d'insistir, seguint sempre la instrucció 2/2009 esmentada, que també correspon al fiscal prendre la iniciativa per procurar la conformitat d'aquells assumptes que ho permetin, per a la qual cosa ha de usar els diversos mecanismes segons l'estat i la naturalesa del procediment.

3.1.- Per a assumptes que es trobin en fase d'instrucció hi entren, si s'escau:

- a) Els supòsits que estableix la regla 5a de l'art 779.1. LECr.
- b) L'aplicació, quan escaigui, del procés per acceptació de decret. (803 bis a)
- c) Quan no es donin els requisits per aplicar els supòsits anteriors i s'arribi a un acord de conformitat en la fase d'instrucció, el fiscal pot demanar la conclusió de la investigació (773.1.par. 2) i, a continuació, articular l'escrit conjunt a què es refereix l'art 784.3.

3.2.- Per als casos en què s'hagi obert el judici oral, sens perjudici d'atendre les peticions d'aproximació que es rebin dels lletrats que ho demanin per arribar a una sentència convinguda, els fiscals poden impulsar iniciatives dirigides a promoure una solució consensuada, per a la qual cosa han de procurar la coordinació amb els jutjats penals i les seccions de l'AP del territori. En el marc d'aquesta coordinació cal pensar en fórmules com ara instar als òrgans jurisdiccionals l'assenyalament de vistes amb la citació única de les parts i l'acusat o acusats, i evitar convocar testimonis i pèrits, a l'efecte d'explorar

l'oportunitat d'assolir un acord per a tal de, en cas afirmatiu, resoldre definitivament el procediment.

3.3.- En aquells casos en què la urgència de temps no ho permeti, perquè es trobi molt propera la celebració de la vista oral, no cal que es prepari l'escrit de conformitat amb la signatura de les parts. N'hi ha prou amb el compromís per escrit de tots els intervinents en la conformitat pactada. En aquests casos cal comunicar a l'òrgan judicial que s'ha assolit un acord, a l'efecte que aquest deixi sense efecte les citacions cursades a testimonis o pèrits i s'eviti així els desplaçaments innecessaris. El fiscal ha de preparar l'escrit d'acusació amb els termes de la conformitat i signar-lo el dia de la ratificació davant l'Audiència Provincial o el jutjat penal.

3.4.- Per als casos en què la proposta de conformitat es plantegi d'acord amb el tràmit que preveu l'art 787.1, és a dir, en el mateix acte de la vista a què ja han concorregut els testimonis i pèrits degudament citats, s'ha de tenir present que, en aquests casos, l'acord de conformitat perd bona part de la seva utilitat principal, per a la qual cosa el fiscal ha de ser més rigorós a l'hora d'acomodar el seu escrit d'acusació per obtenir una sentència pactada.

Això no obstant, som conscients que les situacions i circumstàncies concretes que poden donar-se en cada procediment poden ser molt variades. És per això que no escau establir un criteri rígid i invariable dirigit a restringir o impedir aquesta modalitat de conformitat. Supòsits com ara el pagament per l'acusat de la quantitat sol·licitada en concepte de responsabilitat civil esdevingut pocs dies abans davant la imminència de la celebració del judici, l'aportació, també a pocs dies de l'assenyalament, de dictàmens del metge forense que acreditin la toxicomania de l'acusat, o l'absència d'algun dels testimonis proposats pel fiscal amb conseqüència immediata de suspensió de l'acte i fixació novament d'assenyalament molts mesos més tard –per esmenar només alguns dels més freqüents–, són situacions que, com en altres incidències que es puguin donar, han de permetre al fiscal actuar amb bon criteri i amb la flexibilitat necessària per adaptar el seu escrit d'acusació a les circumstàncies concretes.

4t.- Finalment, no està de més recordar la necessitat que durant el procés per a l'obtenció d'un acord de conformitat cal tenir present els drets de la o les víctimes del delictes i, especialment, els que estableixen els art. 4 i 7 de la Llei 4/2015.

Notifiqueu aquesta instrucció als col·legis d'advocats i advocades d'aquesta comunitat autònoma.

Així ho mano i ho signo.

Barcelona, 10 de juny de 2020

EL FISCAL SUPERIOR

Francisco Bañeres Santos

IL·LMS SRS. FISCALS CAPS PROVINCIALS i D'ÀREA.

